

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014
oppgjøret lever i en hellig harme over de overgrep som har funnet sted — og den manglende Likhet for Loven. Jeg skal ikke her nærmere gå inn på de overgrep som er gjort av en rekke bobestyrere — vel med sanksjon fra Erstatningsdirektoratet.

x

Matt. 23,27 — 33 «Ve Eder, I skriftlærde og farisæere, I hyklere, I som ligner kalkede grave, som utvendig er fagre å se til, men innvendig fulle av døgnnigeben og all urenhet . . . I arme yngel hvorledes kan I unnfly helvedes dom?

x

Hadde våre myndigheter ikke latt seg lede på avveier ved gjenom hatt og hevn å dekke regjeringen Nygaardsvolds synder, hadde vårt folk ikke fått det ulivssår det har fått og som det vil ta årtier for å lege. Som en sår — vil man høste.

Idag står NS-folk æresløse — stemplet som kriminelle forbrytere. Deres fotografier og fingeravtrykk står i forbryteralbumene. Her finner en tusener av våre beste bønder med slektstradisjon langt tilbake i vår historie. Tror noen at folk med æresfølelse — og som ikke forstår at de har gjort noe galt — kan glemme disse overgrep. En flokk av trellesinnete menn kan kanskje straffet hane og spyte på, men folk med æresfølelse kan ikke — som biskop Berggrav — sitte stille og la seg hane.

Hvorledes kan en vente at tusener av ærekjære — fedrelandsinnede kvinner og menn skal kunne kjempe med begeistring for sitt land når de står stemp-

let som landsforrædere og kriminelle forbrytere?

Det gjelder henimot 30,000 kampdyktige kvinner og menn. Skal de kjempe under tvang under et styre som har vanæret dem og som nekter å gi dem full oppreisning — er de lite eller intet verd. Får de derimot full oppreisning vil en nok finne, at der blant disse er sterkere krefter enn noen aner.

Jeg retter en appell til de norske myndigheter om å søke en ordning som i disse kritiske tider atter kan forene alle nordmenn.

De som er rammet av rettsoppgjøret må få full æresoppreisning og få tilbakebetalt bøter og erstatninger. Alle som sitter innesperret (når det ikke gjelder kriminelle forbrytelser) må trigris.

Døgnets dverger trekker nissen over hodet — og i tale og skrift luller de folket inn i troen på at kan det bare bli stille omkring rettsoppgjøret — så dette ikke blir «forkludret», se da vil alt bli bra her i landet.

Denne teori kunne være god nok, hvis det var en flokk av trellesinnete kvinner og menn en hadde med å gjøre. Men det er det IKKE.

De gamle grekeres lærer: Hybris slo fast at overgrep følges av nemesis. La oss huske Bjørnsons ord i «Over Ævne»: «Der må noen begynne med å tilgi». Det er i den ellefte time.

Døden står ved vår dør, hvis vi ikke kan stå samlet som brødre.

Nyttårsaften 1950.

P. Harsem.

14321

Døden står ved vår dør

Av generalkonsul P. Harsem

Fra historien vet vi at der hvor hat og hevn fritt har fått virke under politiske og religiøse konflikter, har disse onde makter i årtier framover satt sitt stempel på folket. De utskielser som i en kort periode var blitt legalisert — fortsetter å herje, fordi folkesjelen var blitt forrået. — Hvem kan ha tillit til våre myndigheter som unnlater å sette en morder som Gulosten under tiltale. Under okkupasjonen hadde den samme mann også vært med på å snikmyrde et medmenneskje. Var det derfor at han av noen ble betraktet som en mann med såkalt god nasjonal holdning og slapp å stå til ansvar for mordet på to tyskere etter frigjøringen?

På samme tid er NS folk blitt straffet for forhold som ikke var straffbare etter vår lov før frigjøringen i 1945. Massen ble innpisket av pressen og prestene til å rope «Korsfest, korsfest — gi oss Barabas fri».

Dette hatets og hevners evangelium i 1945 ble støttet av en rekke prester over det hele land og aller sterkest av kirkens primas, biskop Berggrav. Han unnskylte sin opptreden under okkupasjonen med at han den

gang talte med «en dobbelt tunge». Jeg har før stått i den formening at det var en kristen manns plikt å tale den rene sannhet komme hva der komme ville. At ikke kristenfolket reagerte over en slik biskop er meg ufattelig.

Luk. 11,46 «Ve Eder, I lovkyn-dige, I som lesser byrder på meneskenes, som de vanskelig kan bære og selv rører I ikke byrdene med en av Eders fingre».

I rettssaka mot direktør Bergs-vik fremsatte Bergs-vik pånytt sin påstand om at Berggrav hadde forfusket bibelens ord i sin bok: «Folkedommen over NS». — Som vitne i denne sak ønsket ikke Berggrav å imøtegi Bergsviks påstand. — En prest (ikke NS) har i en brosjyre stemplet Berggrav som drottsviker, høysviker og edsbryter og det synes som om det er riktig hva «Verdens Gang» skrev i 1948 at om biskop Berggrav kan man si hva man vil. Mennen synes ikke å reagere selv likeoverfor de verste ærekrenkelser.

Vi har nylig hatt skandalen med statsadvokat Hafting — riksadvokatens høyre hånd i landssviksaker. Han forsvant. — Like før han forsvant var han

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014
sa omhyggelig at han lot sin for-
svarer hente sin dommerkappe i
dommerværelset i Justisbygning-
en. Men sin gullklokke lot han
merkelig nok ligge på brygge-
kanten — hvor han druknet seg.

Det er dog ikke den eneste
statsadvokat for landssviksaker
som har hatt «svin på skogen».
Vi har en annen langt alvorlige-
re sag under oppseiling, nemlig
fhv. statsadvokat i Buskerud: —
Henning Bjørnvik.

I ca. 5 — fem — mdr. har
Bjørnviks sak vært etterforsket
av statsadvokat Dorenfeldts ar-
sistent, herr Deberitz og Bjørn-
viks graverende forhold er blitt
klarlagt.

Det er merkelig at denne
mann ikke forlengst er blitt sik-
tet for hva han har bedrevet i
de senere år. Etter hva en rekke
kvinner har forklart for retten
skal han ha misbrukt sin makt
som påtalemyndighetens repre-
sentant for landssviksaker i Bu-
skerud ved å søke å mette sitt
erotiske begjær likeoverfor kvin-
ner som han mente han hadde
makt over i kraft av sin stilling
som statsadvokat.

Justisministeren har sagt at
rettsoppgjøret viser et lyst bil-
lede — kun med enkelte mørke
flekker. Men hva skal man si
når de mørke flekker blir fler og
fler og begynner å dekke fylke
etter fylke? Hvorledes kan det
være mulig at en fremtredende
embetsmanns graverende for-
hold i årevis kan være et almin-
nelig samtaleemne over hele fyl-
ket uten at Påtalemyndigheten
har skredet inn. Hvorfor skal det
være nødvendig for private å gri-
pe inn for å få en slutt på svine-
riet?

Allerede i 1946 hørte jeg ryk-
ter om statsadvokat Bjørnviks
overgrep mot NS-kvinner, hvis
menn satt innesperret. Jeg trod-
de først det var bare rykter. —
Men så kom siktelsen mot meg
for hva jeg hadde skrevet i min
bok. «Folkedommen over retts-
svikerne». Et av tiltalepunktene
var et angrep som hadde stått i
«8. Mai» i desember 1944 mot po-
litiinspektør L'Abée Lund. Med
denne artikkel hadde jeg ikke
hatt noen befatning.

På samme side i «8. Mai» sto
der et voldsomt angrep på en ju-
rist innen Påtalemyndigheten,
giengitt etter en rapport fra
Somdalen. Det slo meg straks —
hva kan grunnen være til at hr.
Dorenfeldt ikke har gått til an-
grep på «8. Mai» for denne ar-
tikkel?

Jeg fikk vite at andre hadde
samlet inn atskillig stoff om
Bjørnviks forhold. Dette fikk jeg
utlevert og gransket saka videre.
Jeg har følelse av at det er kvin-
ner som ennå holder seg tilbake
av frykt for den mektige høyeste
rettsadvokat Bjørnvik. Det er
mulig at andre ble skremt da
Dorenfeldt i pressen meddelte at
«ryktemakerne» omkring denne
sak skulle trekkes til ansvar.

Dorenfeldt har såvidt jeg for-
står vært ivrig etter å få opp-
sporet hvem der har satt saka
mot Bjørnvik i gang. Etterforsk-
ningen herom mener jeg han nå
kan innstille.

Jeg kan ikke forstå annet enn
at riksadvokat Aulie og statsad-
vokat Dorenfeldt hadde embets-
messig plikt til straks å ta ak-
sjon og granske Bjørnviks for-
hold tilbunns. Et av vitnene, fru

H., har skriftlig erklært at hun
allerede i oktober 1946 varslet
riksadvokat Aulie om Bjørnviks
graverende forhold, men såvidt
meg bekjent unnlot han å etter-
forske saka. Statsadvokat Doren-
feldt må — som før nevnt — vel
også hatt kjennskap til forholdet
gjennom Somdalens rapport
og artikkelen i «8. Mai» i desem-
ber 1949.

Hvis nå justisministeren —
som for Haftings vedkommende
— vil fremheve at Bjørnvik ikke
har hatt noen innflytelse på
rettsoppgjøret, så vil en sikkert
komme til et helt annet resultat
ved å granske parallele dommer
i Buskerud og Vestfold. En høyt
ansett jurist har i dommerfore-
ningen for noen år siden påtalt
at det var et misforhold mellom
dommene i Buskerud og Vestfold.
Jeg har i det siste også gransket
en rekke dommer vedr. landssvik
saker i disse to fylker og jeg er
blitt forferdet over den store inn-
flytelse påtalemyndighetens re-
presentant Bjørnvik har hatt
ved sine aggressive påstande om
straff, inndragning etc. I man-
ge år har det vært sagt at de som
har vært dømt i Buskerud — har
fått «Buskerud-tillegget».

Det må således bli tre av de
høye herrer innen Påtalemyndig-
heten hvis forhold bør granskes.
Nå kommer vel også statsadvo-
kat Follestads forhold i søkely-
set. Tidligere har jeg skrevet og
krevet at statsadvokat Meland i
Trondheim bør granskes. I «8.
Mai» for 7-8 50 står det at kst.
statsadvokat Helge Drabløs er
beholdt for «eklatant æreskren-
kelse» og for å ha handlet «ube-
tinget utilbørlig».

Mot fhv. statsadvokat i land-

sviksaker, H. Bjørnvik, forelig-
ger en rekke skriftlige vitneprov
— bekreftet under rettslig for-
hør i 1950 — at han har mis-
brukt sin stilling til å forføre og
søkt å forføre kvinner som han
mente han kunne presse til å
tilfredsstille sitt erotiske begjær.
Såvidt jeg forstår, straffbart et-
ter straffelovens § 199 punkt 1
— til 4 års fengsel.

Hvis noen NS-mann innen På-
talemyndigheten under okkupa-
sjonen hadde gjort noe tilsva-
rende ville han sikkert straks
blitt sperret inne og fått lovens
strengeste straff. Han ville ik-
ke som Bjørnvik ha kunnet nyte
friheten i årevis og stå som
skremsel for de kvinner som han
nå frykter. Da ville sikkert riks-
advokat Aulie og statsadvokat
Dorenfeldt med begjærighet gåt
til øyeblikkelig aksjon — med
mindre beviser enn de som nå
foreligger og som i et hvert fall
Dorenfeldt må være bekjent
med.

Det er denne uhyrlige mangel
på likhet for loven jeg vil allivs.
Den synes å ha trukket inn i
rettsoppgjøret tvilsomme jurist-
er, som kanskje har ment å kun-
ne skape seg en posisjon ved sin
aggressive holdning likeoverfor
all folk. De har vel ment at
Hetz-perioden fra 1945 ga dem
fritt spillerom hva de så enn fo-
retok seg.

Jeg har ventet i over et halvt
år med hva jeg visste om Bjørn-
vik, men Påtalemyndighetens o-
verbærenhet mot denne mann
synes jeg nå går noe for langt —
og jeg spør meg selv: Av hvilken
grunn?

Er det noe å undre seg over at
de som er blitt rammet av retts-